

Diagnose / definisjon:

Skade av seneben/sesamben i stortær

Under stortåen er det lokalisert to små seneben, det mediale og det laterale. Peanøttformede ben lokalisert under stortåen. Bøyesener til stortå er tilheftet senebenene. Senebenene holdes på plass av små leddbånd. Senebenene reduserer friksjon på stortåens bøyesene og reduserer også belastning på stortåen ved gange/løping etc.

Skade:

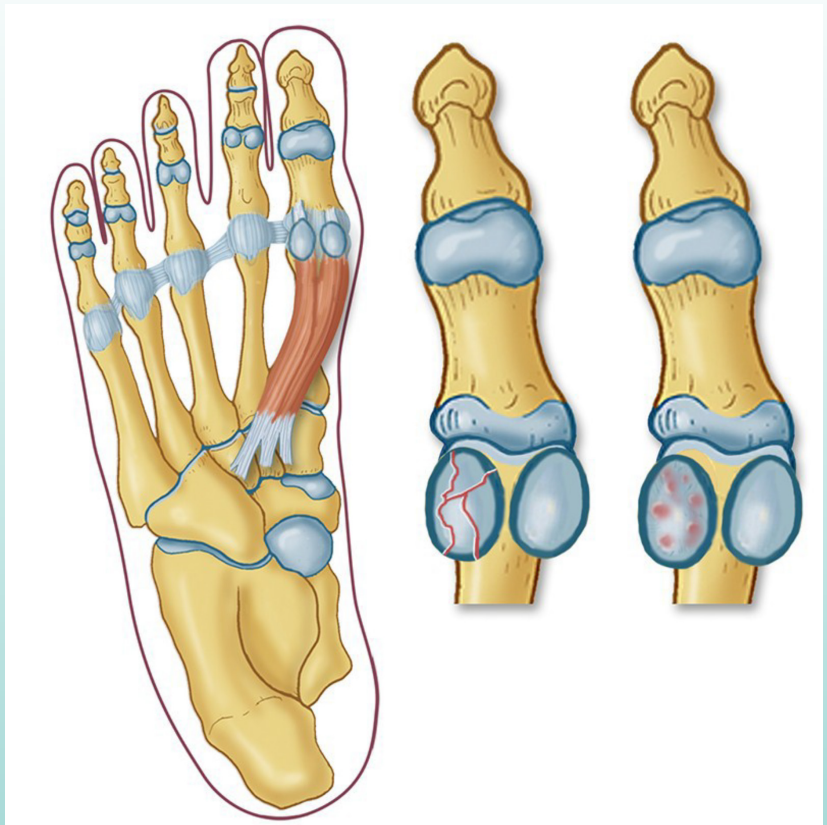
Seneben/leddbånd kan skades ved overstrekk, med umiddelbar hevelse og smerte. Akutt skade kan medføre overrivning av sene/senefeste og brudd i seneben. Kronisk belastnings-/slitasjeskade oppstår gradvis med skader i så vel sener, leddbånd som seneben.

Sesamoiditt:

Kronisk betennelse av seneben, forårsaket av økt trykk på senebenet. Enkelte fotfeilstillinger kan medføre betydelig økt trykk på senebenet med utvikling av kronisk irritasjons-/betennelsestilstand. Smerter kan variere, kan komme og gå.

Årsak:

Akutt skade/ kronisk overbelastningsskade kan oppstå under bl.a.

løping og idrettslige aktiviteter. Høy fothvelving disponerer. Skaden kan involvere ledd, sener og leddbånd.

Utredning:

Brudd kan påvises ved røntgenundersøkelse, evt ved spesialundersøkelse som CT / MR. Todelt seneben kan være medfødt. Det todelte seneben er da ikke forårsaket av skade eller overbelastning. MR kan bidra til å avklare om det er en medfødt todeling av senebenet evt. følge skade / overbelastning brudd.

Behandling:

Ikke-operativ: Det kan forsøkes taping eller immobilisering med gips. Betennelsesdempende medikasjon. Fysioterapi med tøyninger av achillessene, og leggmuskulatur. Tiltak som reduserer forfotsbelastning er av betydning. Såler/fotsenger kan spesialtilpasses for å oppnå trykkavlastning av seneben.

Operativ behandling:

Kirurgi kan utføres i tilfeller hvor andre behandlinger ikke fører frem. Kirurgi er aktuelt spesielt ved langvarige plager som hemmer og hindrer utøvelse av vanlige aktiviteter. Fjernelse av seneben utføres delvis eller av knokkelen i sin helhet. Etter operasjon kan det kan være aktuelt med taping evt. gips.

Komplikasjonsrisiko:

Ved fjernelse av seneben gjøres en rekonstruksjon av defekten som oppstår, vanligvis blir det godt resultat av slik rekonstruksjon. En liten risiko er det dog for at tåen kan vinkles litt i stortåens grunnledd, enten mot innsiden/utsiden avhengig av hvilket seneben som fjernes (hallux valgus eller hallux varus).